



PROPELLERBLADET

Organ för FFV:s kamratförening

1989



Organ för FFV Kamratförening

Redaktör och ansvarig utgivare:

Karl Gardh

I redaktionen ingår:

Styrelsen

Föreningens styrelse:

Ordförande:

Karl Gardh, Anders Johanssonsg 22K, 732 47 Arboga, 0589/13914

V ordförande:

Roland Rehnback, Iduns Väg 6, 723 55 Västerås, 021/20630

Kassör:

Rolf Olsson, Turedalsgatan 42, 732 31 Arboga, 0589/13548

Sekreterare:

Åke Tedesjö, Bakbordsvägen 14, 724 76 Västerås, 021/354406

KFUK-KFUM repr:

Ingrid Petersson, Stångjärnsg 25, 724 73 Västerås, 021/353327

Ledamot:

Åke Rinneby, Trappstigen 44, 791 32 Falun, 023/14334

Supleant:

Bengt Svensson, Skogslundsvägen 4, 732 48 Arboga, 0589/13214

Supleant:

Leif Larsson, Gaffelvägen 10, 724 76 Västerås, 021/352022

1990 års medlemsavgift 30:- (Trettio kronor)

Postgiro 340204-7

Flygförvaltningens Verkstadsskolas Kamratförening

För några veckor sedan damp det ner ett brev från Arne Yngvesson i Västerås. Brevet innehöll kopior på gamla antagningshandlingar till FFL som han hittat i sina gömmor. Detta plus andra bidrag och enkätundersökningen som Stockholms högskola gör visar att dokumentationsarbetet nu är i full gång. Åke Rinneby i Falun är ju som kanske inte alla känner till, projektledare för dokumentationsjobbet och drar det tunga lasset med sammanhållandet av alla delar som arbetet är uppdelat i. Om resultatet skall bli vad vi hoppas på beror i stor utsträckning på oss alla. Vi i styrelsen och arbetsgruppen tar mycket seriöst på jobbet och vi hoppas att ni hör sammar efterlysningar av gamla dokument som vi tror att många har i sina gömmor.

Den 17 jan fyllde vår hedersordförande David Molin 80 år. Styrelsen uppvaktade en mycket vital jubilar med blommor och presenter. För oss gamla i styrelsen var det jättekul att få träffa Signes och Davids döttrar församlade på en och samma gång. Man minns ju dem bara som småflickor på mellan 2 och 12 år.

Den 16-17 juni 1990 är det åter dags för en kamratträff. Tidpunkten är speciellt vald för att sammanfalla med flygteknikdagarna på Hässlö som anordnas med anledning av att Västerås fyller 1000 år.

Planera redan nu för en klassträff i dagarna två eller ett besök med barn och blomma. I skrivande stund är programmet inte klart, men vi tror att det kan bli en träff lite utöver det vanliga.

Med dessa rader och med ett väl mött i Västerås 1990 önskar vi alla läsare av Propellerbladet en riktigt **God Jul och ett Gott Nytt År.**

Styrelsen

Du har sett att Västerås firar 1000 år under 1990. Detta innebär att det kommer att vara svårt att få hotellrum i samband med kamratträffen. Kallelsen till kamratträff kommer därför att sändas ut tidigare än vanligt. Jag har bokat upp alla bäddar på hotell Arkad den aktuella lördagen och om du redan nu vet att du tänker komma så är du välkommen att boka ett rum eller en bädd hos mig. Först till kvarn får sova bäst. Ring eller skriv till Rolf Olsson, adress och telefonnr till bostaden se propellerbladets pärmisida. Telefon till arbetet är 0589/81029.

RO

DOKUMENTATIONEN PÅ GÅNG!!!

När ni läser detta så har Ni förhoppningsvis fått ett frågeformulär från tre tjejer på Stockholms universitet, och fyllt i och skickat in.

Alltså är vi på gång. Vår förhoppning är att vi skall vara klara för utgivning till kamratträffen i vår.

Tjejerna på universitetet skall göra en sammanfattning av resultaten av enkäten. Denna sammanfattning blir på ca 30-50 sidor och den skall ingå i vår publikation. Roland Rehnbeck har på ett fint sätt dokumenterat kamratföreningen, så det jobbet är klart. David Molin och Arne Yngvesson är snart klara med kapitlet om elevhemmen. Lage Jarking m fl jobbar för högtryck för att få fram kapitlet om skolan och allt vad dit hör.

Trots diverse påstötningar har jag inte fått in något material till ett kapitel om händelser som inträffat på elevhemmen, skola eller under vår praktiktid. Trist om vi inte får med detta kapitel!

Jag tror också det skulle vara trevligt att berätta om udda yrken som några av oss hamnat i, eller speciella hobbies som vi har haft framgångar i. Det är ännu inte för sent om Ni känner för att skriva om detta under helgdagarna.

Vi är ännu inte i hamn beträffande budgeten för detta projekt, trots att många har sänt in bidrag. Så det finns plats för mera. Saknas det pengar när projektet är klart så vår vi lösa det på något sätt. Den dagen den sorgen!

Slutar med en förhoppning om en **God Jul** och **Ett Gott Nytt ÅR** och på återseende på kamratträffen i vår!

För arbetsgruppen

Åke Rinneby

4825

Upprop till en klassträff: 57 or meddela intresse till Pajen 013/151202, eller Svarten 0589/13548, så fixar vi någonting om tillräckligt många hör av sig. Det är 30 år sedan vi tog examen.

RO

EFTERLYSNING

I mitt arbete med dokumentation, kapitel skolan vill jag gärna ha hjälp med följande. Tag gärna en kopia på ditt dokument om du har något.

- Har någon en gammal broschyr i sina gömmor. Jag är ute efter timpenningsbeloppen för 1:a och 2:a åren.
- Har någon några ordningsregier eller andra papper som kan vara av intresse för dokumentationsgruppen.
- Hur stor var inackorderingsavgiften på elevhemmen under de 2 sista praktikåren.
- Fotografier som inte tidigare visats på kamratträffar och dyl. Sätt på namn och adress, allt återsändes.
- Slutligen, historier, episoder, minnen som skall bli ett spec kapitel i vår dokumentation.

Min adress är:

Lage Jarking
Karlsbergsvägen 16
113 27 STOCKHOLM

Tfn 08-348946

Tack på förhand
Hälsningar Lage



Västerås till 1000

Vadan denna rubrik? Jo, 1990 är det dags för vårt stora 1000-års jubileum! Det kommer vi och "utsocknes" att fira med möten av alla de slag, konferenser och massor av "publika" evenemang under hela året. Redan på Nyårsnatten brakar det loss med ett fyrverkeri i jätteformat, sedan följer evenemangen slag i slag.

Under Er tid här på Verkstadsskolan tänkte Ni väl mera framåt än bakåt i tiden. Men om jag skulle försöka sammanfatta tiden i Västerås före och efter FFV. FFV-tiden arbetar ju andra med.

Före: Gravfynd har gjorts från 300-talet e kr och båtgravfälten i Badelunda är från 600-talet. Under vikingatid, på 900-talet, var Västra Aros (aros = åmynning) en betydande plats. Och år 1120 omnämns staden som biskopsäte med betydelse som marknads- och tingsplats. Västerås och Engsö slott är från 1200-talet. 1271 invigdes en av landets märkligaste domkyrkor. 1527 hölls här Reformationsriksdagen. Tidö slott är från 1600-talet, med unikt leksaksmuseum. 1623 grundades Sveriges första gymnasium. Så man kan väl säga att vi alltid legat långt framme vad gäller utbildning.

Efter: Flyghögskolan FTC på Hässlö. Forsknings- och utbildningscentret Vallby-institutet, Wenströmska skolan. Och under färdigställande kongress- och utbildningscentret Aros Congress Center med Grand Aros Hotel & Tower. Kongressdelen tar drygt 1700 personer med 1100 personer i stora hallen samt 1000 personer i restaurangen. Hotellet är ett internationellt 1:a-klass hotell på 26 våningar.

Besök gärna Västerås under J-året och ta del av firandet. Men framför allt kom till Kamratträffen den 16-17/6 som arrangeras på Hässlö och där ni samtidigt kan ta del av vad "Flygteknikdagarna" har att erbjuda.

Flygteknikdagarna ja - där planerna för dagen är:

To-Fr	Seminarier för branschfolk
Lö 10-16	Förövningar och öppet hus bl a på FTC
Lö kväll	Hangardans
Sö 12-16	Stor flygshow



Det Svenska Flygvapnet står bakom dels en inbjudan till NATO för deltagande av F-16 och dels till Sovjetiska Flygvapnet för deltagande av MIG-29, vilket skulle bli den tredje landningen i ett väsligt land. Kontakt är också tagen med RAF för deltagande av uppvisningsgruppen "Red Arrows" ev med VTOL-planen Harrier. Och Svenska Flygvapnet kommer med Viggen, Herkules och det arbetas för att få med en ny prototyp av JAS-39 Gripen. Från de olika flygstaberna väntas definitiva besked i månadsskiftet Jan/Feb -90. Oavsett framgången med ovanstående projekt finns ju många rariteter i Sverige och annorstädes och inte mins i Västerås Flygande museum. Som idag har tillgång till fyra Tiger Moth, två SK-12 Stieglitz, SK-50 Safir, två SK 16, Pitts Special, TP-83 Pembroke, "Sir Percy" och P-51 Mustangen "Gul Kalle".

De största publika Jubileumsarrangemangen:

- | | |
|----------|---|
| 27-28/1 | SM i Skridsko Allround |
| 2-5/2 | SM i Badminton |
| 10-12/2 | Mälarcupen i Brottning |
| 14-17/2 | Up With People (med "Face to Face") |
| 17-18/2 | SM i Isjaktsegling |
| 17-17/3 | SM-finaler i Bandy |
| 31/3-7/4 | VM i Curling |
| 6-9/4 | Elevriksdag |
| 20-22/4 | Internationell Hundutsällning |
| 20-22/4 | SM i Luffarschack |
| 21-24/4 | SM i Bugg o Rock'n Roll |
| 21/4-9/9 | Västeråsutställning (om västerås historia) |
| 23-24/4 | Internat Miljökonferens |
| 28-29/4 | Rikstävling i Barbershop |
| 12/5 | Internat Rullstolsdanstävling |
| 19/5 | Fotbollens dag (Världens största endagsturnering i ungdoms-fotboll) |
| 20-24/5 | Internat. Police Associa |
| 24-27/5 | Grans Prix Hästhoppning |
| 25-27/5 | Vårmarknad |
| 26-27/5 | SM-final i Bowling |

- 1-21/6 Bo-90 med SM i Husbygge
2-3/6 EM i Dragbike
6/6 Svenska flaggans dag (Sveriges officiella firande av Nationaldagen)
8-10/6 Swedish Square Dance Conv
16-20/6 AROS-cupen (Ungdomscup i fotboll 4000 delt)
14-17/6 Flygteknikdagarna
15-17/6 SM i Precisionsflygn
16-17/6 Barnens alt Festival
19/6 Slutmpl i Post-Girot Open
28/6 VIK-spelen Grand Prix (Internationell friidrottsgala)
13-22/6 SM i Fallskärmsbhopning
14-15/6 Power Meet Internat (Europas största bilträff)
16-22/6 SM i Varpa
22-29/7 SM i Cykel
23-29/7 Junior-EM i Tennis
26-29/7 SM i Gång
3-5/8 Gurkspelen (Sveriges största ungdom turn i fotboll)
11-12/8 Dragracing Special
24-26/8 Stadens Ljud (Stor musik och ljudfestival)
24-26/8 Stor Höstmarknad
2-8/9 VM i Enduro-Six Days
3-5/9 AROS Military Tattoo
15-16/9 SM i Gevärsskytte
21-23/9 Skol-SM i Friidrott
28-30/9 SM i Plöjning (med omfattande jordbruksutställning)
Början 10 SM i Hästhoppning (inomhus)
17/11 AROS-mässan, debatter
Början 12 SM i konståkning

Välkommen till "Gurkstån" under Jubel-året, hälsningar

SM-GULD TILL OVE, IGEN!

5708 Ove Andersson radar upp segrar i de stora mästerskapen. I Propellerbladet 1986 kunde ni läsa om Oves framgångar inom modellflyget genom åren. Han berättade då själv om sin sport, linstyrda modeller i stuntklassen, som han utövat sedan 50-talet. Att han inte hade några som helst planer på att varva ned, framgick mellan raderna.

I somras slog han till igen. Vid SM tävlingarna i Nyköping vann Ove i utklassningsstil.

Tävlingen går ut på att utföra tolv på förhand givna övningar. Utförandet poängbedöms av en domargrupp. Ove nådde 3934 poäng, som var nära 300 mer än tvåan och till trean skilde det ytterligare drygt 400 poäng.

Som Ove berättade i sin artikel, måste de tävlande bygga sina modeller själva. Dessutom vet vi att Ove både konstruerar och ritar sina modeller. Med andra ord, ett hårt och målinriktat arbete från Oves sida har igen givit resultat.

Grattis Ove! Lycka till i Ditt fortsatta tävlande.

Tidigare i år deltog Ove i EM där han i den hårda konkurrensen placerade sig på tioende platsen.

5858 Tedesjö



Ove Andersson t v och Per Stjärnsund, båda Västerås, tog var sitt SM-guld i modellflyg-SM.
Foto: SARKO AMIN

SKOLAN SVÄLLER

Saxat ur HÄSSLÖNYTT nov -89

NORDEUROPAS I SÄRKLASS BÄST UTRUSTADE AVIATION COLLAGE
FLYGTEKNIKCENTRUM, FTC

Flygteknikcentrum, FTC i Västerås har genom mångas medverkan blivit en av världens bäst utvecklade Aviation Collage. En avgörande milstolpe i utvecklingen var 1986/87 då man blåste ut det mesta av F1:s gamla avd T:s byggnader och rustade en stor flyghangar, en låghangar och en administrationsbyggnad. Vidare byggdes en helt ny höghangar. Totalt förfogar man idag (hösten -89) över ca 6.000 kvm. Dessutom har Hässlö Development, företaget som äger, marknadsför och förvaltar Hässlö området, beslutat att investera ca 6 miljoner till genom att renovera hangar nr 114. Det blir 1.200 kvm till.

Några egentliga lektionssalar för ren teoriundervisning finns inte. Undervisningen består av ett unikt växelspel mellan teori och praktik i mycket välutrustad hangarmiljö.

152 elever blir över 400

Hösten 1989 går det 128 elever på gymnasieskolans ettåriga flygmekanikerlinje. En fördubbling av elevantalet är att vänta då linjen blir tvåårig ingenjörsutbildning, som ersätter 4:e året på fyraårig teknisk vilket ökar elevantalet ytterligare. 24 elever på högskolenivå kan bli ett 60-tal framgent och man räknar med att uppdragsutbildningen kan komma att utbilda mellan 70-150 elever.

Erfarna och kunniga lärare

De flesta lärarna har arbetat i flygvapnet. De har också erfarenheter från det civila flyget vilket gör dem mycket kompetenta och duktiga. Vi tror kombinationen är oslagbar, säger Ingemar Andréason på Flygteknikcentrum, FTC.

Skolans värde - 100 miljoner kronor

Lärarna och övrig personal vid högskolan och gymnasiet har gemensamt format dagens högskola. Man räknar idag med att ersättningsvärdet är i storleksordningen 45 miljoner kronor. Skolan kan tacka framför allt studie- rektor Birger Eriksson, som genom sitt idoga arbete under åren på ett framgångsrikt sätt bidragit till skolans starka utveckling. Förutom utrustningen har man byggnader för ca 55 miljoner kr, vilket ger ett totalt värde på skolan av ca 100 miljoner kr.

Expansiv bransch

Den svenska flygbranschen är fördelad med 1/3 försvaret, 1/3 flygoperatörerna (SAS, LIN m fl) och 1/3 flygverkstäderna (FFV t ex). Samtliga jobb är höglönejobb! Branschen behöver nu ca 800 yrkesarbetare. Ca 600 söker varje år till skolan. Mest killar, men fler tjejer önskas. Idag krävs att man gått 1 år på fordonsteknisk linje för att söka. FTC jobbar hårt för att man ska kunna söka direkt från 9:an i grundskolan.

FAKTARUTA

- 1942 Start av Flygförvaltningens Lärlingsskola vid Centrala Flygverkstaden.
- 1949 Flyttning till Johannisberg och namnändring till Flygförvaltningens Verkstadsskola.
- 1960 Omstrukturering till 3-årig utbildning.
- 1968 Övergång till allmänna skolväsendet.
- 1971 Gymnasieskola och minskad utbildningstid.
- 1980 Auktorisation av Luftfartsverket.
Högskola tillkommer.
- 1985 Distansundervisning tillkommer.
- 1987 Aviation College of Sweden AB bildas för internationell utbildning.
Flyttning av skolan till fd F1 tekniska lokaler på Hässlö.
- 1988 Start av första internationella utbildningen. Elever från Civil Aviation Institut of China, utbildning av lärare i flygteknik. Typ- husen på hkp för skandinaviska flygbolag.

FLYGBRANSCHENS UTBILDNING

Flygbranschens utveckling och expansion hindras inte bara av pilotbristen. Det är också brist på teknisk personal. Branschen rekryterar personal med annan utbildning än flyginriktad och har försökt i egen regi att tillfredsställa minimikraven. Vidare har civila flygföretag och verkstäder "brandskattat" försvaret på personal med därtill hörande problem.

Så har kan det inte fortsätta! Västerås kommun har därför förutseende nog, beslutat att satsa ytterligare resurser på att förbättra grundutbildningen för flygunderhållsbranschen.

Västerås kommun har vidare på eget initiativ samlat svensk flygbransch för att ta reda på framtida utbildningsbehov. Efter en omfattande marknadsundersökning, ett flertal seminarier med deltagare från flygvapnet, flygindustrin, underhållsverkstäder och luftfartsverket samt en träff med berörda högskolor och gymnasier, har man enats om att det går att förena civilt och militärt behov till en gemensamt utbildningssystem.

FTC AB

Kommunens, för ändamålet nu särskilt bildade bolag, Flygteknikcentrum, FTC AB kommer att vara resurshållare och utvecklare. Vid FTC kommer gymnasieutbildning, högskoledito och uppdragsutbildning att samsas.

I nuläget bedrivs en ettårig utbildning av flygmekaniker. Siktet är inställt på att få en 3-årig utbildning för montörer och flygtekniker. Alla linjer skall direktrekryteras från 9:e årskursen i grundskolan.

I årskurs ett utbildas i nuläget 24 elever till flygtekniker (40p). I framtiden kommer åk 1 + åk 2 att inom områdena "ingenjörer flygteknik" och "ingenjörer avionik" att utbilda 30 elever vardera (80p).

Uppdragsutbildningen är en utbildning anpassad för flygindustrins och flygvapnets behov av redan anställd arbetskraft.

FTC utvecklar nu möjligheterna att utbilda apparatmontörer. Ca 6 miljoner kr är investerade i en hangar för detta ändamål.

Utbildningen bedrivs veckovis med 4-6 veckors uppehåll för att orsaka minsta möjliga störning på ordinarie arbetsplats. Alla de kursavsnitt eller moduler som förekommer i gymnasiet och på högskolans kurser kan fås som kortare kurser.

Givetvis kommer också längre kurser att anordnas. I huvudsak introduktionsutbildning och omskolning. Längden kan komma att variera. En uppskattad kurslängd är 4-8 veckor för den svenska marknaden.

Internationell utbildning

Utbildning för exportmarknaden, i huvudsak 3:e världen (delvis redan igång) kan bli upp till ett läsårs längd.

FTC vet att en bra utbildning måste grunda sig på reella behov. Därför har ett "utredningsteam" träffat och diskuterat med flygbranschens nyckelföretag. Detta har bl a resulterat i att branschen och flygskolorna i Västerås gemensamt uppvakttat regeringskansliet för att modernisera det reguljära skol-systemet. Branschen vill ha en treårig gren för flygmontörer och en annan för flygtekniker.



